

Tre kulturbåtar i samma klubb

I Hägerstens Båtklubb i Stockholm finns tre verkliga entusiaster som lägger ner massor av arbete, tid och pengar på att vårda sina båtar. Det är far och son Lars och Tom Olsson och en kamrat till Tom, Kristoffer Bång. Deras arbete har resulterat i att deras båtar har blivit k-märkta av Sjöhistoriska museet. Text: Bengt Anderhagen Foto: Roland Brinkberg/ägarna

LARS OLSSON ÄR ägare till motor-
kryssaren Salt, som byggdes 1938
på Axel Erikssons varv på Gräddö.
Båten ritades av Knud H Reimers och är 12,78
m lång och 3,28 m bred. Byggmaterial är
hondurasmahogny och sedan 1958 sitter
det en Penta KMD96-a i maskinrummet.
Originalmotor var en Chrysler.

Salt hette tidigare Christina och hon blev

k-märkt av Sjöhistoriska museet 2016.

– Det här är min tredje träbåt, berättar
Lars Olsson. Tidigare har jag haft en Tide-
mankryssare och innan dess en snipa.

**Hur har du fått ditt intresse för gamla
båtar?**

– Jag har nog alltid varit lite nördig när det
gäller gamla ting och man får mycket båt för
pengarna om man köper en gammal som går

att renovera. Min pappa lärde mig att snickra
och det har jag ju haft stor glädje av.

**Hur mycket tid lägger du ner på din båt
per år?**

– Under renovering blir det massor av tim-
mar, men när båten är i skick blir det inte så
farligt många. Det är klart att man tillbringar
rätt mycket tid nere på båtklubben under vin-
tern. Det är renskrapning av alla ytskikt som

Motorbåten Relda byggde även den 1938, K-märktes 2017 och ägs av Tom Olsson.

Relda har kvar sin originalmotor.

Lars Olsson är inne på sin tredje träbåt. Han har haft Tidemanskryssare och snipa tidigare.

Motorkryssaren Salt byggdes 1938 och K-märktes 2016.

skarndäck och överbyggnad. Plus bets och tio lager Epifanes!

Hur gör du med dagens miljökrav för bottenfärger?

– Ja, där vet vi faktiskt inte hur vi ska göra. Vi kan ju inte blåstra våra träbottnar, det fungerar inte. Träet är impregnerat och vi vill kunna bevara våra båtar med traditionella metoder. Vi vill absolut vara miljövänliga, men vi vill inte heller skrota våra träbåtar. Vi får se vad myndigheterna kommer fram till.

Är du ute mycket med Salt?

– Ja, det brukar bli 200–300 Nm varje år. Jag är informationsansvarig inom MYS så det blir många träffar med likasinnade båtägare, båtägare som brinner för att bevara vårt flytande kulturarv, säger Lars.

SONEN TOM OLSSON äger motorbåten Relda, även den från 1938. Båten ritades och bygg-

des av Gideon Forslund i Stockholm och är ett exempel på de så kallade Ess-båtarna. Även Relda är byggd i hondurasmahogny och är 6,75 m lång och 2,15 m bred. Originalmotorn är en Ford sidventils V8 från 1938 (!) på 85 hk. Båten k-märktes 2017.

När blev du intresserad av gamla båtar?

– Det började nog i mellanstadiet då jag var ute mycket med en av mina kompisar i deras båt, säger Tom Olsson. Sen skaffade pappa och mamma båt. Jag konstaterade

"Jag har nog alltid varit lite nördig när det gäller gamla ting."

tidigt att jag ville ha en racer, men var dom i fint skick så var dom dyra varför det gällde att hitta en projektbåt. Jag hade bevakning på Blocket ett antal år och till slut hittade jag detta ex i Åkersberga. Jag köpte Relda våren 2013 som då var ett vrak. Det var bara ett skrov med hytt och lite plankor här och där. Jag hade båten på tomten och la ner all min fritid, kvällar och helger på att renovera under ett års tid och fick en hel del hjälp av pappa också. Det har varit jobbigt, men k-märkningen är ett kvitto på att båten är i bra skick och att den är värd att bevara.

Du har originalmotor i den, hur får du tag i reservdelar till en sådan gammal motor?

– Det är inga problem. Gamla motorer från före andra världskriget, runt tiden kring 30-talet, de förändrades inte och om de förändrades så var det detaljer. Det mesta

Bibie är byggd på Lidingö 1935 hos Gustafson & Andersons Varv. Hon är en konstruktion av Anders Borghammar.

Kristoffer Bång ombord på Bibie.

Tom Larsson i sin Relda.

finns förutom möjligen blocken, men kolvar, ventiler, fjädrar med mera finns och nytillverkas eftersom det är populära hotrod-motorer. Förra sommaren kom Relda upp i 20 knop, så den gamla Forden fungerar alldeles utmärkt, säger en nöjd Tom.

BREVID Relda LIGGER motorbåten Bibie, ägd av Toms kamrat Kristoffer Bång.

Bibie är en konstruktion av Anders Borghammar och byggd på Gustafson & Andersons varv på Lidingö 1935. Byggmaterialet är mahogny, längd 7 m och bredd 1,8 m. Motorn är en Albin O4, sidventilare från -30-talet. Originalmotor var en Bogmarin på 26 hk.

Hur länge har du haft båten?

– Jag har haft Bibie sedan 2002, berättar Kristoffer Bång. Träbåtsintresset började med att min kompis Kalle blev uppmanad av sin pappa som var golvslipare att ”nu ska grabben ha en träbåt”. Sedan började jag

och Tom att åka ut på sjön med honom på somrarna. Det bidrog till att jag blev sugen på att skaffa båt jag med. Vid ett tillfälle när jag skulle besöka en träbåtsfestival i Gustavsberg såg jag Bibie ligga i vattnet under Skurubron, men den såg inte ut att användas ofta. Jag satte en lapp på båten och frågade om ägaren var intresserad av att sälja båten. Det var han, men jag var bara lite över 16 år och hade naturligtvis ingen budget för att kunna köpa båten. Ett år senare hade jag sparat ihop lite mer pengar och då kom vi överens.

– Tom och jag hjälptes åt att köra båten till Hägerstens BK och tog upp den på land. Sedan började en vinter med trevligt men mycket arbete. Jag har framförallt sett till att ytskiktet är bra och det har funnits en ganska bra grund att bygga på. Däck och skrov är inte renskrapade på många år. Invändigt har jag renskrapat allt och bytt några trasiga spant. Jag har gjort allt själv.

Var har du lärt dig allt det här?

– Man träffar andra som kan lite om träbåtar och så har jag haft hjälp av klassiska boken om träbåtsrenoveringar av Larsson, det är den bibel som vi använder. Jag har gått på båtbyggar-sommarskola i Stensund, en folkhögskola med kurser i träbåtsbyggeri.

– I det civila jobbar jag med lastbilar och bussar på Scania och är intresserad av gamla motorer. Det sitter en Albin O4 från 30-talet i båten, den är tidstypisk och jag gillar gamla sidventilare. När något pajar går det alltid att fixa och jag har köpt på mig en del olika Albinmotorer.

BIBIE DELTOG PÅ mässan Allt för sjön 2017 och rönte stor uppskattning.

– Det är en båt som man blir väldigt glad av när man ser den. Det här är en båt som man minns från sin barndom, säger en entusiastisk Kristoffer. ☺